

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 12.02.2024

Vår ref.: 201835652-25 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Oversendelse av klage på NVEs vedtak 21.12.2020 om avslag på søknad om økt regulering av Ljosvatn i Lund kommune

NVEs vedtak om avslag på søknad om tillatelse til økt regulering av Ljosvatn av 21.12.2020, er påklaget av Neset Kraft AS. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 21.12.2020. Klagen oversendes derfor til Energidepartementet (ED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

NVE mottok søknad fra Neset Kraft AS datert 07.12.2018 om tillatelse til å regulere Ljosvatn, Øvre- og Nedre Rundtjørn og Åmstadvatn for kraftproduksjon i Østre og Nedre Neset kraftverk i Lund kommune i Rogaland. Søknaden ble sendt på offentlig høring med frist 05.04.2019 for å gi uttalelse. Befaring av prosjektet ble gjennomført 06.06.2019. NVE vurderte at ulempene ved en regulering av de fire vannene ville være større enn fordelene og avsto derfor søknaden. I vedtaket ble det gitt følgende oppsummering og konklusjon:

«En regulering av de fire vannene Ljosvatn, Øvre- og Nedre Rundtjørn og Åmstadvatn vil samlet bidra til en økt produksjon i Østre- og Nedre Neset kraftverk på 1,35 GWh og gi større fleksibilitet til å utnytte vannet i nedbørfeltet. NVE har beregnet en nyttekostnadsbrøk på 0,05 og en utbyggingspris på 4,8 kr/kWh. Dette ligger i det midtre sjiktet for konsesjonsgitt produksjon.

En regulering av de fire vannene vil gi synlige reguleringssoner, og kreve flere tekniske inngrep knyttet til damanlegg og adkomstveier innover i et område som er definert som en del av et stort sammenhengende naturområde med urørt preg. Ved Ljosvatn vil deler av det omkringliggende myrområdet bli oppdemt og med stor sannsynlighet bli påvirket av erosjon og utvasking. Ved å regulere Åmstadvatn og Nedre- og Øvre Rundtjørn, på henholdsvis 4 og 3 meter, flyttes de tekniske inngrepene knyttet til kraftproduksjon lenger inn på heia. Reguleringene på 3 og 4 meter vil gi erosjon og utvasking som vil og godt synlige reguleringssoner.

Reguleringene vil etter NVEs syn øke den samlede belastningen i vassdraget ved at omfanget av de tekniske inngrepene blir større enn i dag.

Veid opp mot fordelene reguleringene har for Østre og Nedre Neset kraftverk, mener NVE at de negative konsekvensene for urørt natur og landskap er for store til at vi gir konsesjon til regulering av Ljosvatn, Øvre- og Nedre Rundtjørn og Åmstadvatn.

Etter NVEs syn står ikke de negative konsekvensene for allmenne interesser ved å regulere de fire vannene i et rimelig forhold til en estimert økt kraftproduksjon på 1,35 GWh/år»

Klagen

NVEs vedtak ble påklaget av Neset Kraft AS i brev til NVE av 18.01.2021 med utfyllende kommentarer i brev av 19.02.2021. Neset Kraft AS tar til etterretning avslag på regulering av Åmstadvatn og Øvre- og Nedre Rundtjørn. Klagen retter seg derfor kun mot NVEs avslag om å øke reguleringen av Ljosvatn. Neset Kraft AS er uenig i NVEs avveining av fordeler og ulemper knyttet til tiltaket. De mener Ljosvatnområdet ikke kan betraktes som urørt. I tillegg mener de at myren ved vannet ikke er slåttemyr, og at dette derfor ikke kan brukes som argument for å avslå søknaden. Neset Kraft AS mener videre at avslaget ikke er tilstrekkelig begrunnet.

I klagen lanserer Neset Kraft AS samtidig et nytt forslag til reguleringshøyde. Ljosvatn er i dag regulert med 0,1 m mellom kote 403,6 og 403,7. I avslått søknad var omsøkt reguleringshøyde 2 m, med LRV på kote 402,7 og HRV på kote 404,7. I klagen foreslår Neset Kraft AS å redusere reguleringshøyden til 1,2 m, med LRV på kote 402,7 og HRV på kote 403,9. Denne reduksjonen vil medføre mindre neddemming enn omsøkt reguleringshøyde. Reguleringen vil gi en økt kraftproduksjon på 0,63 GWh/år, sammenlignet med dagens kraftproduksjon.

NVEs vurdering av klagesaken

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt, jf. forvaltningsloven § 33. Klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI.

Det justerte alternativet lansert i klagen innebærer lavere HRV enn det som presenteres i avslått søknad. Dette resulterer i en antatt halvering av nytt neddemt areal, fra 2 til 1 daa. LRV er derimot lik for begge alternativene. Landskapsvirkningene er størst for alternativet med høyest HRV, mens konsekvensene knyttet til tørrlagt areal i reguleringssonen vil være lik for begge alternativene. Justert alternativ fører også til lavere produksjon, på 0,63 GWh/år opp mot 1,35 GWh/år samlet for de fire reguleringene i avslått søknad.

I begrunnelsen for vedtaket la NVE betydelig vekt på landskapsvirkningene knyttet til reguleringssonen rundt Ljosvatn, samt de negative virkningene av erosjon og utvasking. På grunn av det flate terrenget blir tørrlagt areal stort og dermed svært synlig i landskapet. Videre la vi vekt på forringelse av områdets verdi for friluftsliv og rekreasjon, samlet belastning i området med eksisterende og omsøkte tiltak, og endret vannføringsdynamikk

nedenfor inntaket til Østre Neset kraftverk. Etter NVEs syn er avslaget på søknad om ytterligere regulering av Ljosvatnet tilstrekkelig begrunnet.

I det opprinnelige vedtaket har NVE beskrevet eksisterende inngrep rundt Ljosvatn. Det er særlig landskapsområdet rundt Øvre- og Nedre Rundtjørn og Åmstadvatn som er beskrevet som mindre berørt av tyngre tekniske inngrep og som derfor kan defineres som et område med urørt preg. Tekniske inngrep i området rundt Ljosvatn ble derfor hensyntatt i vårt vedtak.

I konsesjonsvedtaket beskrev NVE usikkerheten knyttet til om myra ved Ljosvatnet kunne defineres som slåttemyr. Vi konkluderte med at det ikke var grunnlag for å utrede dette nærmere, da andre hensyn var tungtveiende for konsesjonsspørsmålet. NVE la derfor ikke vekt på om myren var slåttemyr i vedtaket.

Vi viser også til konsesjon av 28.01.2010 gitt Neset Kraft AS for bygging av Østre Neset kraftverk og 10 cm regulering av Ljosvatn. Konsesjonen ble da gitt med bakgrunn i at reguleringen var innenfor Ljosvatnets naturlige vannstandsvariasjoner. En ytterligere regulering vil overstige vannets naturlige svingninger og gi erosjon og utvasking i reguleringssonen. Myrområdet ved Ljosvatnet er spesielt utsatt for dette. Redusert vannstand vil også kunne føre til drenering av myra og mulige klimagassutslipp som følge av tørrlagt våtmark.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 21.12.2020. Klagen oversendes derfor ED til endelig avgjørelse jmfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
Konsesjonsansvarlig

Brit Torill Haugen
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Olje- og energidepartementet

Kopimottakerliste:

ROGALAND FYLKESKommune

STATSforvalteren i Rogaland

LUND Kommune

Naturvernforbundet i Rogaland

NESET KRAFT AS

MARIT LAGESTRAND